

Orbán Endre:

A Teczár-ügy

Teczár Szilárd az [Egyenlő Bánásmód Hatósághoz](#) fordult, mivel a Doboz nevű szórakozóhely nemi alapon diszkriminálta a belépő vendégeket: a lányok ingyen mehettek be, a fiúk pedig pénzért. A döntés nyomán több dicséret és kritika is érte a kérelmezőt (!) – mintha nem is a Doboz folytatott volna diszkriminatív árazást.

### **A lányok és a Doboz**

A gender-indíttatású beadvány első blikkre kárt okozott az eddig ingyen mulató hölgyeknek, és, ahogy egyes kommentelők írják, *akezdeményezőt ezentúl bizonyára nagyon fogják szeretni a klubokban*. Vajon ennyire egyértelmű lenne ez?

Teczár érve, amely szerint az ingyenes belépő [a nemi szerepek sztereotip felfogására erősít rá](#), megvilágítható más nézőpontból is. Régről ismert ugyanis annak a nemi diszkriminációnak az esete, melynek eredményeként kialakult az **egyenlő munkáért egyenlő bér elve**. [Az [Európai Unió Működéséről szóló Szerződés](#) 151. cikk (1) bekezdése szerint *"Minden tagállam biztosítja annak az elvnek az alkalmazását, hogy a férfiak és a nők egyenlő vagy egyenlő értékű munkáért egyenlő díjazást kapjanak."* Sajnálatosnak tekinthető ugyanakkor, hogy a korábbi [Alkotmány 70/B. §-a](#) nem került explicit módon alaptörvényi rögzítésre.] Lényegében ugyanezzel a problémával állunk szemben.

Amennyiben a társadalom női tagjai (jogosan) kikérik maguknak, hogy juttatásaik esetében ne diszkriminálják őket, úgy öntudatosan gondolkodva ennek az inverzét is meg kell követelniük. Nem meglepő ugyanakkor, hogy a szórakozóhely is hasonló érveléssel próbálkozott, melynek lényege az volt, hogy a belépő elengedése kompenzálja a társadalom hölgy tagjait a más területeken elszenvedett hátrányokért. Túl azon, hogy mennyire megmosolyogtató a Doboz heroikus önpozicionálása (a lökdösődős évről nem is beszélve), épp ezen a ponton futunk körkörös érvelésbe: ha a lányok elfogadják a sztereotip szerepüknek szóló elbánást, akkor hogyan képesek egy másik fronton épp az ellenkezőjéért legitim módon küzdeni? Így, bár rövidtávon (például az aktuális buli estéjén) **igaz ugyan, hogy a belépő fizetése költséget okoz a lányoknak, mindennek hosszútávú konzekvens következménye a férfiakkal történő hasonló elbánás melletti legitim érvelés.**

### **A fiúk és a Doboz**

Mint azt több kommentelő is elismeri, a fizető fiúk oldaláról a helyzet úgy nézett ki, hogy motiváltak voltak a belépő befizetésére, mivel rengeteg lánnyal találkozhattak a buliban, ahova ők ingyen mehettek be. Ennek hátterében azonban egy olyan árazási logika áll, hogy minden fiú belépőjébe belekalkulálták a lányok belépőjét is. Az EBH döntéséig tehát a belépőkből származó bevételt az alábbi egyenlet írta le:

$R=1000*x + 0*y$ , ahol  $R$  a bevétel mértéke,  $x$  a belépő fiúk száma, és  $y$  a lányoké.

Mit tehet a Doboz? A helyzet feloldására megannyi lehetősége adódik. Két szélső megoldásként megteheti, hogy mostantól mindenkit ingyen enged be (ez esetben a belépőköltségből származó bevétele 0 lesz); és megteheti, hogy a lányoktól is 1000 Ft-ot kér (ez esetben a bevétele  $1000*(x+y)$  lesz). Kérdés azonban, hogy hány lány lenne hajlandó kifizetni az 1000 Ft-os belépőt, illetve a korábbi árazás logikáját alkalmazva, hány fiú fizeti ki azt helyettük, amely így számukra 2000 Ft-ra emelkedik (ha egy lányt visz magával egy fiú).

A helyzet azonban nem egyszerűsíthető le ennyire; a két szélső érték csupán a helyzet modellezését segíti. Ha ugyanis a Doboz racionális piaci szereplő, azt is számításba kell vennie, hogy a megemelt, egységesen 1000 Ft-os ár mennyire rugalmas, azaz változatlan marad a belépő személyek száma az egységes tarifával, vagy adott esetben radikálisan csökken.

Racionális szereplőként azonban adódik egy egyszerű matematikai művelet, amely megnyugtathatja az egységesen magas belépőárakért aggódó hangokat. Ha a Doboz kockázatkerülőként csupán a korábbi bevételi szintjét szeretné megtartani, akkor azt kell megvizsgálnia, hogy milyen volt eddig a fiú/lány arány a szórakozóhelyen. Az egyszerűség kedvéért, tekintsük úgy, hogy ugyanannyi fiú lépett be átlagosan esténként a Dobozba, mint lány. Ebben az esetben a korábbi képlet úgy egyenlíthető ki, hogy egységesen 500-500 Ft-ot fizetnek a fiúk és a lányok is. Ha azonban kétszer annyi lány vett részt a bulikon, mint fiú, úgy ugyanaz a bevétel egy egységes 300 Ft körüli belépővel is elérhető. Sőt, ebben a verzióban még az is elképzelhető, hogy a fiúk száma is gyors növekedésnek indulna, szemben a korábbi 1000 Ft-os beugróval.

Kíváncsian várom, hogyan kalkulál a Doboz és pláne az egymással (így a Dobozsal is) versengő többi szórakozóhely.